

a várható termés nagysága kb. 5,451.000 q. Ez a termésmennyiségcsökkenés részben annak a körülménynek tudható be, hogy a bevetett terület 3%-kal kisebb volt, mint az előző évben.

Kanada folyó évi július 10-én a kalászosokkal bevetett terület nagyságáról ad tájékoztató adatokat. Ezek szerint a *búzával* bevetett terület 9,472.000 hektár, körülbelül 400.000 hektárral több, mint 1927. évben, az emelkedés tehát 4·2%. A *rozs* vetésterülete 279.000 hektár, 7%-kal kevesebb, mint az előző évben. Az *árpával* bevetett terület nagysága 1,467.000 hektár, ez az eredmény a tavalyival szemben 3%-os emelkedést jelent. A *zab* idei bevetett területe 4%-kal nagyobb, mint 1927-ben volt és 5,357.000 hektárt tesz ki.

Argentína folyó évi július 12-iki jelentésében a kivitelre kerülhető búza és lenmag mennyiségéről tájékoztat. A jelentés szerint Argentínában folyó évi július 12-én 10,347.320 q kivihető *búzakészlet* volt. Ez a mennyiség teljes 3,934.630 q-ával kevesebb, mint az 1927. évi július 12-iki készlet.

A *lenmagból* kivihető készlet ellenben nagyobb az előző évinél és 7,319.410 q-ára rúg, ezzel szem-

ben tavaly ugyanebben az időpontban a kivitelre váró lenmag mennyisége 5,533.200 q volt.

*

A **gyapottal** bevetett terület nagyságáról az Északamerikai Egyesült Államok és Brazília adtak ki tájékoztató jelentést. Az *Északamerikai Egyesült Államok* földművelésügyi minisztériuma július 9-én közli, hogy az 1928/29-es gazdasági évben a gyapottal bevetett terület nagyságát 18,879.000 hektárra becsülik, így 11·4%-os emelkedés mutatkozik az elmúlt évi hasonló eredménnyel szemben, sőt ez a terület az előző öt év átlagos területének nagyságát is 10%-kal múlja felül. A *brazíliai* kormány ugyancsak július 9-én jelenti, hogy a gyapot 1927/28. évi termése — a szedés folyó évi május hóban véget ért — 1,066.000 q-ára becsülhető. Ez a mennyiség majdnem 100.000 q-ával nagyobb, mint az előző év termésmennyisége. Mindennek dacára meg kell állapítani, hogy a szóbanforgó év gyapottermése legfeljebb közepesnek minősíthető. A folyó évi termés fentidézett becslése ugyanis 13%-kal kisebb, mint a megelőző öt év átlagos gyapottermése.

A világ kávétermelése és kávéfogyasztása.¹⁾

Production et consommation mondiales du café.¹⁾

A világ kávétermése a háború előtti évek átlagához képest az utolsó években növekedést mutat. Amint 1. számú táblázatunkból kitűnik, a termés rekordéve 1927/28. volt, amidőn az előzetes adatok szerint 34%-kal termeltek többet a békebeli átlagnál. Az előző években a többlet 21—29% között mozgott. Megjegyezzük, hogy a kávénál a termésév (gazdasági év) július 1-től a következő év június 30-áig terjedő időszak.

1. A világ kávétermése.

Production mondiale du café.

Év — Année	1000 tonna tonnes	Növekedés Augmentation 1908/9—1912/13=100
1908/09—1912/13 átlag moyenne	1.012·2	100 0
1923/1924	1.303·9	128·8
1924/1925	1.229·0	121·4
1925/1926	1.270·0	125·5
1926/1927	1.275·1	126·0
1927/1928	1.356·0	134 0

A 2. számú táblázat a főtermelő országok részesedéséről tájékoztat. A világtermés 67·3%-át 1927/28-ban Brazília szolgáltatta. A háború előtt

2. A fontosabb országok részesedése a kávétermelésben, %-ban.

Participation des principaux pays dans la production du café, en %.

Ország Pays	1908/09— 1912/13 átlag moyenne	1923/1924	1924/1925	1925/1926	1926/1927	1927/1928
Brazília — Brésil..	71·2	68·4	67·0	66·7	67·2	67·3
Ebből — Dont						
Sao Paulo (Santos) ..	52·7	46·9	45·9	42·9	44·6	44·2
Rio	15·5	17·5	15·0	18·6	17·1	17·7
Kolumbia — Colombie	4·6	10·2	9·5	11·6	8·7	10·6
Közép-Amerika — Amérique centrale	9·0	9·7	8·4	10·3	7·8	7·6
Holland-India — In- des Néerlandaises	2·4	4·5	6·8	5·5	6·3	4·0

a világtermés több mint 70%-a esett erre az országra. Braziliában két nagy termőterülete van a kávénak: az egyik Sao Paulo (Santos), a kávé fő hazája, amely a háború előtt a világtermés több mint felét szolgáltatta s ma is 44%-on felül termel; a másik Rio, amelynek termése 1927/28-ban a világtermés 17·7%-át tette. Míg Sao Paulo arányszáma a háború előtti állapothoz képest esett, Rioé emelkedett. További fő termőhelyek: Kolumbia, amely ország több mint 10%-kal részese-

¹⁾ Wirtsch. u. Stat. 1928. Nr. 12.

3. A fontosabb országok kávétermése.

Production du café des principaux pays.

Ország Pays	1908/09 1912/13 átlag moyenne	1923/24	1924/25	1925/26	1926/27	1927/28	1923/24 1927/28 átlag moyenne	Átlagnövekedés Augmentation moyenne 1908/9-1912/3 = 100
	1000 tonna — tonnes							
Világtermés — Production mondiale	1.012 2	1.303 9	1.229 0	1.270 0	1.275 1	1.356 0	1.286 8	127 1
Ebből: — Dont:								
Brazília — Brésil	720 3	891 8	823 3	846 8	856 4	912 0	866 1	120 2
Ebből: — Dont:								
Sao Paulo (Santos)	533 3	611 7	564 1	544 9	568 6	600 0	577 9	108 4
Rio	156 5	227 9	185 0	236 3	218 0	240 0	221 5	141 5
Kolumbia — Colombie	46 4	133 1	116 9	147 5	111 0	144 0	130 5	281 0
Közép-Amerika — Amérique centrale	91 0	126 8	103 8	131 0	98 9	102 9	112 7	123 8
Holland-India — Indes Néerlandaises	24 1	58 3	83 8	70 4	80 3	54 0	69 4	288 3

dik a világtermésben, háború előtti arányszámát megkétszerezvén; Közép-Amerika, amely jelenleg csaknem 8%-át szolgáltatja a világtermésnek; s végül Holland-India 4% körül ingadozó részese-déssel. Az utóbbi országban a háború előtti termelést jóval túlszárnyalja az újabb évek termelése bár egy kávébetegség következtében az utolsó évben visszaesés mutatkozik.

3. sz. táblázatunk az egyes országok, illetve

4. A fontosabb országok kávéfogyasztása.

Consommation de café dans les principaux pays.

Ország Pays	1909/13 átlag moyenne	1924	1925	1926	1927
	1000 tonna — tonnes				
Amerikai Egy. Áll. États-Unis	392 4	632 4	571 6	664 6	642 5
Franciaország France	111 4	170 7	168 1	154 2	159 0
Németország Allemagne	181 3	55 3	90 3	104 8	123 9
Olaszország Italie	26 4	47 0	42 3	43 7	45 7
Svédország Suède	33 7	43 9	36 5	41 7	42 8
Belgium Belgique	35 4	39 3	38 5	39 8	41 5
Németalföld Pays-Bas	42 8	38 5	40 3	31 8	34 1
Dánia Danemark	14 5	23 2	20 5	25 4	24 7
Spanyolország Espagne	13 3	22 5	19 4	20 3	.
Norvégia Norvège	13 1	16 0	14 4	16 7	17 1
Nagy-Britannia Grande-Bretagne.. ¹⁾	12 7	16 3	16 6	16 2	17 0
Svájc Suisse	11 1	14 7	10 9	13 2	13 2

¹⁾ Írországgal együtt. — Y compris l'Irlande.

főtermőhelyek termésmennyiségeit mutatja be. E táblázat szerint az utolsó öt év átlagát a háborút megelőző quinquennium átlagával egybevetve, Holland-India s Kolumbia átlagtermése csaknem megháromszorozódott.

4. sz. táblázatunk a kávéfogyasztásról közöl adatokat. A legfőbb fogyasztó ország az Amerikai Egyesült Államok, amelynek a háború előtt 400 ezer tonnán alul maradt fogyasztása a háború után jelentősen megnövekedett s 1927-ben 643 ezer tonnát tett. A fogyasztásban második helyen áll Franciaország. Az elmúlt évben 159 ezer tonna kávéfogyasztott. Németország a háború előtt 180 ezer tonna körül mozgó évi fogyasztásával a sorban második helyen állott, fogyasztása azonban a háború után minimálisra csökkent le. Még 1924-ben is csak 55 ezer tonna kávéfogyasztott az or-

5. Az egy lélekre eső kávéfogyasztás kg-ban.

Consommation de café par habitant, en kilos.

Ország — Pays	1909/13 átlag moyenne	1924	1925	1926	1927
Svédország — Suède	6 1	7 3	6 2	7 1	7 3
Dánia — Danemark	5 3	6 8	6 1	7 5	7 3
Norvégia — Norvège	5 6	6 0	5 4	6 3	6 5
Amerikai Egy. Államok États-Unis	4 3	6 0	5 4	6 3	6 1
Belgium — Belgique	4 8	5 1	5 0	5 1	5 3
Németalföld — Pays-Bas Franciaország — France	7 3	5 6	5 9	4 6	5 0
Svájc — Suisse	2 8	4 3	4 2	3 8	3 9
Németország — Allemagne Olaszország — Italie	3 0	3 8	2 8	3 4	3 3
Spanyolország — Espagne Nagy-Britannia — Grande-Bretagne	2 8	0 9	1 4	1 7	2 0
	0 8	1 2	1 1	1 1	1 1
	0 7	1 1	0 9	0 9	—
	¹⁾ 0 3	0 4	0 4	0 4	0 4

¹⁾ Írországgal együtt. — Y compris l'Irlande.

szág, vagyis a fogyasztás a békebeli mennyiségnek egyharmadát sem érte el. Az ezután rohamosan emelkedő fogyasztás az elmúlt évben már 124 ezer tonnát tett. Németország után Olaszország, Svédország, Belgium és Németalföld sorrend szerint a legfontosabb fogyasztó államok.

Igen érdekes adatokat mutat be az 5. sz. táblázatunk, amely az egy lélekre eső kávéfogyasztás adatait közli országonként. E táblázat szerint a lakosság fejenként az egyes északi államokban

fogyasztja a legtöbb kávé. Vezető helyen Svédország és Dánia áll, amely országoknak egy-egy lakosa egy év alatt 7·3 kg kávéfogyaszt. Norvégiában 6·5, az Amerikai Egyesült Államokban 6·1 kg a fogyasztás fejadaga. Ezzel szemben figyelemreméltó, hogy több állam fogyasztása az 1 kg-ot sem éri el. Különösen feltűnő, hogy Nagy-Britanniában csak 0·4 kg kávéfogyasztás esik egy lakosra. A fejenkénti arányszámok egyébként általában növekedő irányzatot mutatnak.

© I P A R ©

A fogyasztási adó alá eső cikkek termelése és forgalma.

Production et mouvement des articles soumis aux contributions indirectes en Hongrie.

Résumé. En général, les données de la production et de la consommation présentent, pour la période du 1er septembre 1927 — fin juin 1928, une augmentation notable par rapport à l'année précédente.

*

Cukor. A múlt év szeptember 1-től június végéig terjedő gazdasági évben termelt cukor mennyisége (1·7 millió m.-mázsa) csaknem 100 ezer métermázssal haladja meg az előző termelési évad megfelelő időszakának termelését. Emelkedést mutat a fogyasztás is.

Sőr. A sörtermelés a szóbanforgó gazdasági időszakban (530 ezer hl.) valamivel kevesebb volt, mint az előző évben. Megfelelő arányban csökkent a belső fogyasztás is, amely 529 ezer hl. volt. A csökkenést főleg az 1928. év június hónapjának csekély termelése, illetve fogyasztása okozza, míg az előző két hónapban — áprilisban és májusban — az adalok magasabbak, mint az 1927. év megfelelő hónapjaiban.

Benzin. A benzinfogyasztás jelentősen növekszik. A szóbanforgó időszakban több, mint háromszorosát tette behozatalunk az előző év adatának. A belfogyasztás az előző évi 286 ezer métermázssal szemben ismertetésünk időszakában 386 ezer métermázst tett.

Petróleum. Itt is számottevő növekedés mutatkozik. A behozatal 67 ezer métermázsról 111 ezer métermázssá, a fogyasztás 429 ezer métermázsról 476 ezer métermázssá emelkedett.

Olajok. A gáz- és vulkánolajnál és a kenőolajnál emelkedő, az egyéb ásványolajtermékeknél csökkenő tendencia tapasztalható. A kenőolajnál az általánosan emelkedő adatok sorában a kivitel adata csökkent.

Gyufadobozok, tokok. Csökkenés tapasztalható a termelésben, a belföldi fogyasztás adata ellenben emelkedést jelez. A termelés 269 millió darab volt az előző gazdasági időszak 281 millió darabot tevő termelésével szemben, míg a belső fogyasztás 274 millió darabról 291 millió darabra emelkedett.

Gyújtószerszámok. A termelés igen nagy mértékben emelkedett: 87 ezer darabról 234 ezer darabra. Nagy emelkedés van a fogyasztás és kivitel adatainál is.

Tűzkő. A behozatal, illetve a fogyasztás egyötödre esett vissza.

Szivarkahüvelydobozok, szivarkapapírcsomagocskák. Mindkét cikknél néhány %-os emelkedés észlelhető, mind a termelés, mind a fogyasztás terén. A szivarkahüvelydobozoknál az előzően 5 millió darabot alig meghaladó termelés és ezzel csaknem egyező fogyasztás 5·3 millió darabra emelkedett, a szivarkapapírcsomagocskáknál a termelés 68 millió darabról 72·3 millió darabra, a fogyasztás 68·3 millió darabról 73·2 millió darabra ment fel.

Általában megállapíthatjuk, hogy a tárgyalt cikkek legnagyobb részénél mind a termelés, mind pedig a fogyasztás fejlődést mutat. Az itt-ott mutatózó csökkenés nem nagymértvű.